

MARCO KUNST

VUILE HANDEN

*Jeugdboek voor de Maand
van de Filosofie 2025*

PROLOOG:
31 MEI 2030 - **ACHIM**

Mijn hart bonkt in mijn borstkas. Ik ben duizelig, misselijk. Mijn handen zijn nat van het zweet.

Glas, staal, reclameborden en zoemende rolbanden. Koud licht. Doet pijn aan mijn ogen. En dan de mensen... Overal mensen. Alsof ik me door hopen modder heen moet werken.

Ik probeer niet op te vallen.

De stank van koffie, zweet, hamburgers en pizza beneemt me de adem. Chaos en rumoer. De muren komen op me af. Ik moet hier weg.

Terug!

Van de gates naar de hal.

Foto's van bloembollenvelden en windmolens aan de wanden. Buiten schijnt de zon. Ik vang een glimp op van de blauwe hemel. Heel even is het of ik de frisse lucht kan ruiken. De aarde. Vrijheid. Meteen daarna ben ik weer hier.

In de hel.

Ik worstel me tussen de mensen door. Ze sjokken rond met rollkoffers en rugzakken. Met slaperige hoofden drinken ze uit kartonnen bekertjes, hangen in plastic stoeltjes, staren naar hun telefoon. Ze vervelen zich, wachten tot hun vliegtuig zal vertrekken.

Ze moeten allemaal aan de kant gaan! Opsodemieteren! Ik moet erlangs. Zaak van leven of dood. Maar ik mag niet rennen. Geen aandacht trekken. De rugzak met de dodelijke lading bonkt bij iedere stap die ik zet tegen mijn rug. Ik verkramp als ik denk aan de inhoud.

2 MAANDEN EERDER:
1 APRIL 2030 - LEILA

Ik wil niet zien hoe ze vertrekken. Ik kijk weg. Naar mijn handen in mijn schoot. Mijn magere, krachteloze handen. De dunne, spitse vingers. Ik haat ze, zoals ik alles aan mijn lichaam haat. Mijn zieke lichaam dat–

Nee, ik mag het niet haten. Het is zoals het is, weet je nog?

Alles is zoals het is. Blijven ademen. Accepteren. Er is ook veel goed en mooi. Ik leef, en–

Ik beweeg mijn hand naar de besturing van mijn rolstoel. Het wordt me te heftig, ik wil achteruitrijden, weg van het raam. Precies op dat moment legt pap zijn hand zacht op mijn schouder.

Er springen tranen in mijn ogen. Een paar kleintjes maar. Onzichtbaar, denk ik.

Hoop ik.

Ik rij niet weg, maar kijk weer naar buiten. Achim slaat onhandig een been over zijn te zwaarbeladen fiets. Zijn fietstassen puilen uit. Die stommeling moet en zal al zijn boeken meenemen naar de Aardelaar, ook al is het maar voor een paar maanden.

Vergis je trouwens niet, hij mag dan een stommeling zijn, hij is wel mijn stommeling, die lieve, gekke broer van me. Zelfs als hij ervandoor gaat, zoals nu. Hij heeft ruimte nodig. Net als mam. Ruimte om zijn eigen dingen te doen. Niet de hele tijd voor mij zorgen. Dat is goed. Een eigen leven. Ik begrijp het. Maar het doet wel ziek veel pijn.

Mam staat al klaar om weg te rijden. Haar handen aan het stuur van de bakfiets. Tassen en kratten opgestapeld in de bak. Ze kijkt naar me, een onzekere glimlach op haar gezicht.

Ik tover ook een glimlach om mijn lippen. Het is goed zo, zeg ik met die glimlach. Ga maar. Terwijl het helemaal niet goed is. Het is kut. Alles is zwaar kut. Maar het is niet anders. Het moet. Ik steek mijn hand op. Hoger dan mijn schouder kom ik niet. Daar moeten ze het mee doen. Maar dat weten ze.

Ook Achim kijkt om. Ik zwaai, zo goed als ik kan. Achim grijnst en knikt naar me. Een stom knikje. Hij kan niet terugzwaaien, dan zou hij met fiets en al omdonderen.

‘Nou, Lei,’ zegt pap, ‘daar gaan ze.’ Hij probeert opgewekt te klinken, maar dat lukt hem natuurlijk voor geen meter. Ik hoor de tranen in zijn stem.

Ik hoor altijd alles.

‘Hebben we de komende tijd lekker de ruimte,’ gaat hij stompzinig verder. ‘Het hele huis voor ons alleen.’

Ik glimlach alsof ik meespeel in een tand-pastareclame en kijk toe hoe mam en Achim wegfietsen. Mam steekt nog een keer haar hand op, maar ze kijkt al niet meer om. Ze verdwijnen achter het bestelbusje van een of andere pakketbezorger, en dan zijn ze weg.

‘Kom,’ zegt pap. ‘Ik moet aan het werk, en jij hebt vast nog wel iets te doen voor school. Zal ik thee voor je zetten?’

‘Is goed,’ mompel ik en ik speur rond of ik Liter zie. Ze zal wel weer onder de blauwe kast zitten, daar verstopt ze zich altijd als er Grote Gevoelens in de lucht hangen. Juist als je haar

nodig hebt, voor wat warmte, en om haar zachte rode kattenlijf te aaien. Juist dan kruipt ze weg. Wat heb je nou aan zo'n beest?

'Hé, Lei, kop op. Voor je het weet zijn ze terug.'

'Daar gaat het niet om. Je weet dat ik het zo niet wil. Ik wilde dat het niet nodig was geweest.'

Pap knikt. 'Maar zo is het niet.'

Ook typisch pap. Gewoon keihard zeggen waar het op staat. Je met de feiten om je oren slaan. Dat is vaak goed, want zachte heelmeeesters maken stinkende wonden, maar het is ook vaak kut.

Ik zeg niets en kijk weg.

'Wie weet over een paar jaar,' gaat hij verder. 'Misschien dat ze dan de boel rolstoeltoegankelijk hebben gemaakt. Misschien dat—'

'Hou toch op,' mompel ik. 'Ze worden alleen maar steeds extremer op de Aardelaar. Over een tijdje vinden ze vast dat ik helemaal niet mag bestaan, omdat ik te veel CO₂ uitstoot. En niets bijdraag aan de wereld.'

Pap kijkt me verbijsterd aan. 'Hoe... kom je daar nu weer bij?' vraagt hij dan. 'Wat een onzin.'

Even ben ik stil. Ik rij naar de andere kant van de kamer, waar de open keuken is, verbaasd over mijn eigen uitval. ‘Sorry,’ zeg ik dan. ‘Ik zei maar wat.’

Pap komt bij me staan. ‘Wil je zoiets alsjeblieft nooit meer zeggen of denken? Jij bent jij en je mag er zijn, net als iedereen. Nee... Je móét er zijn, want ik hou van je en we houden allemaal van je en...’ Hij is helemaal in de war.

Ik schiet vol, en even later zijn we daar in de keuken met zijn tweetjes aan het janken alsof we kilo’s uien hebben staan snijden. Tot pap met vlakke hand op het aanrechtblad slaat.

‘Genoeg. Valse start. Even opnieuw beginnen.’ Hij veegt zijn tranen weg. ‘Zullen wij er vandaag ook een leuke dag van maken?’

Hij wacht tot ik mijn neus ophaal en een beetje onwillig glimlach.

‘Filmpje kijken of de stad in? Of wil je met je muziek aan de slag?’

‘De stad in,’ zeg ik, ook al weet ik dat dat een hoop gedoe voor hem betekent.

‘Goed.’ Pap knikt. ‘Even diep ademhalen en dan dóór. Oké? Eerst nog even thee?’

‘Lekker.’

Pap zet water op en veegt daarna met een zakdoekje ook mijn tranen weg.

Mrauw, klinkt het aan onze voeten. Liter heeft alweer door dat de stemming is omgeslagen. Spinnend en mauwend begint ze ons kopjes te geven. Zogenaamd heel liefdevol, maar pap en ik weten allebei dat ze gewoon om brokjes zeurt.